

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

”Stora problem delar man upp i mindre bitar”

*En kvalitativ diskursanalys om hur svenska och
danska medier konstuerat samma gärningsman*

*Författare: Pierre Lamont
Författare: Pontus Ternström*

*Handledare: Annelie Ekelin
Examinator: Renaud de La Brosse*

*Termin: HT18
Ämne: Journalistik
Nivå: Kandidat*

Author: Pierre Lamont & Pontus Ternström

Title: “Large problems you divide into smaller pieces” A qualitative study about how Danish & Swedish media construct the same perpetrator.

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 38

The purpose of this study was to examine how a Danish & Swedish newspaper reported in their news articles regarding the same perpetrator and to see if there were any differences. The perpetrator in this case was Danish, while the victim was Swedish. This was the main reason for us choosing a newspaper from each country. We examined what discourses were used for the perpetrator and analyzed both similarities and differences between the two newspapers in their descriptions. We did this by thoroughly examining each article, one at a time, dissected each sentence and analyzed it.

The study answered the following question: How do Danish & Swedish news outlets construct the same perpetrator? This was answered by dividing it into two more detailed questions. How is the perpetrator manufactured in Danish/Swedish crime journalism? Which attributes are given to the perpetrator in both newspapers?

We used a critical discourse analysis as our method for examining the 8 articles in total (4 from each newspaper) Our conclusion of the study shows that there are several similarities in the way the discourses are constructed around the perpetrator, often focusing on the morbid details. There are however equally big differences in the way that the specific discourses are described. Danish media focuses more on the direct quotes from the perpetrator, while the Swedish media empathises more on circumstances surrounding him. The two newspapers we chose are two of the major newspaper in respective country, Ekstrabladet & Aftonbladet.

Key words: Peter Madsen, Kim Wall, Discourse analysis, Social constructivism, Aftonbladet, Ekstrabladet, Perpetrator, Swedish media, Danish media, Journalism

Innehållförteckning

1 Inledning	s.2.
1.1 Syfte och frågeställning	s.3.
1.2 Samhälls- & vetenskapsrelevans	s.4.
2 Bakgrund	s.5.
2.1 Händelseförlopp	s.6.
2.2 Liknande fall	s.6.
2.2.1 Ekstrabladet	s.6.
2.2.2 Aftonbladet	s.7.
3. Tidigare forskning	s.8.
3.1 Kontroversen kring karikatyrerna av Muhammad i medierna	s.8.
3.2 Sexualmord från perspektivet av en mördare	s.10.
3.3 Gärningsmän på in- och utsidan	s.10.
3.4 Medier och brott	s.11.
4. Teori	s.12.
4.1 Socialkonstruktivism	s.12.
4.2 Diskurs	s.13.
4.3 Gatekeepingteori	s.14.
5 Metod	s.16.
5.1 Urval och avgränsningar	s.16.
5.2 Kritisk diskursanalys	s.17.
5.3 Frågor till texten	s.19.
5.4 Empiriskt material	s.19.
5.5 Metodkritik	s.19.
5.6 Forskningsetik och reliabilitet	s.21.
6. Resultat & analys	s.23.
6.1 Identifierade diskurser	s.23.
6.2 Den sexuellt avvikande gärningsmannen	s.23.
6.3 Den mänskliga gärningsmannen	s.27.
6.4 Den känslökalla gärningsmannen	s.30.
6.5 Den egendomliga gärningsmannen	s.34.
7 Slutsats & diskussion	s.37.
7.1 Förslag till fortsatt forskning	s.40.
8. Referenser	s.41.

1.0 Inledning

Torsdagen den tionde augusti 2017 ger sig den svenska journalisten Kim Wall ut på uppdrag för att rapportera om den danska uppfinnaren Peter Madsen och hans egenbyggda ubåt, Nautilus. De båda ger sig ut med ubåten, men efter flera timmar utan att Wall hört av sig anmäler hennes pojkvän henne försvunnen. Sjöräddningen ger sig ut för att leta och på fredagen klockan 11:00 finner de uppfinnaren, men Wall saknas fortfarande. Madsen hävdar att en olycka skett och att ubåten förlist, men att han under kvällen lämnat av journalisten på land för att ensam ge sig ut igen. Det ska dock visa sig att Madsen mördat och styckat Wall, för att sedan dumpa kroppsdelarna i Kögebukten. Fallet kommer bli ett av Nordens mest uppmärksammade mordfall i modern historia.

Dödligt våld mot en svensk journalist inom Skandinavien är något unikt. Våld mot journalister har dock ökat kraftigt under 2000-talet runt om i världen, speciellt under de senare åren och allt oftare är det våld med dödlig utgång. Åren 2000-2016 dödades 1647 journalister, varav 161 av dessa var kvinnor (Sarikakis, 2017)

Det finns flera komponenter som lett till att mordet på Kim Wall blivit så omskrivet. Ett antal av dessa komponenter omnämns av Pollack (2001), då dels i referens till massmorden i Falun 1994 som utfördes av Mattias Flink. Både massmorden i Falun och mordet på Kim Wall inträffade under sommaren, juni respektive augusti och kan klassificeras som sommarmord. Pollack menar att journalistiken ägnar mer tid åt brottsfall under sommaren i samband med att det ofta råder en nyhetstorka under den perioden, men ställer sig samtidigt frågande till om tidsperioden för morden utförda av Mattias Flink spelade en roll då det var en väldigt uppseendeväckande händelse.

En ytterligare faktor till att mordet och framförallt gärningsmannen blev så uppmärksammat är de sexuella faktorerna, bland annat hans sexuellt avvikande beteende. Sex och våld är två komponenter inom nyheter som är ständigt aktuella och lockar läsare (Wykes, 2001). Wykes (2001) menar att det uppstår spänning i historier om våld och konflikt om det finns ett

element av sex med i historien. Detta på grund av känslan av fara och tabun kring både våld och sex. En stor del av rapporteringen kring gärningsmannen i detta fall har kretsats kring Madsens sexuella kontakter, fantasier och de filmer som funnits på hans dator (Aftonbladet, 2018-03-27, *Madsens kollega: Han pratade om att begå det perfekta brottet*).

Alla dessa komponenter har lett till att gärningsmannen fått majoriteten av all fokus i rapporteringarna av Ubåtsfallet. Han gick från att vara en omtalad uppfinnare till en sadistisk mördare. En sadistisk mördare, besatt av sex och som genomförde ett mord på en svensk journalist ombord på en ubåt. Ubåtsfallet är unikt.

1.1 Syfte & frågeställning

Vår övergripande forskningsfråga är:

Hur konstruerar svenska och danska medier samma gärningsman?

För att enklare kunna svara på det har vi tagit fram två underfrågor.

Hur framställs gärningsmannen i svensk/dansk brottsjournalistik?

Vilka attribut tillskrivs gärningsmannen i de båda tidningarna?

Denna studiens syfte är att undersöka möjliga likheter och skillnader inom brottsjournalistik i Sverige och Danmark, specifikt svenska Aftonbladet och danska Ekstrabladet. Det som undersöks är deras rapportering kring gärningsmannen Peter Madsen i mordet på Kim Wall. Vi kommer inte undersöka rapporteringen om offret, Kim Wall. Detta har gjorts för att ytterligare avgränsa studiens undersökningsområde och urvalet av material, mer om detta i kapitlet "Urval och avgränsningar"(s.17, 5.1). Vi har studerat åtta utvalda artiklar, fyra från vardera tidning. Genom att göra det hoppas vi kunna bidra till en ökad förståelse av rapporteringen inom brottsjournalistik i två grannländer

Målet med vår studie är att bidra till en ökad förståelse för variationer i svensk och dansk brottsjournalistik. Framförallt undersöker vi hur de båda ländernas medier konstruerar samma gärningsman. Finns det likheter eller skillnader och i så fall vilka? Vi har valt att undersöka detta område då vi utifrån egna sökningar inte hittat studier som i större utsträckningar jämför både svenska och danska medier. Vi hoppas kunna bidra till att utöka forskningen inom det nämnda området.

Enligt vår mening är det intressant att jämföra hur två grannländers mediegestaltning ser ut eftersom de delar en tusenårig gemensam historia och som är mycket lika varandra till den utsträckningen att vi i stor mån kan förstå varandras språk. Det är därför intressant för oss att se vilka eventuella skillnader som finns i ländernas journalistiska texter, speciellt då det handlar om ett mycket uppmärksammat fall.

1.2 Samhälls- och vetenskapsrelevans

Det kan finnas ett samhällsintresse i att se hur ens eget land beskriver en händelse och hur grannlandet beskriver samma sak. Finns det olikheter? Vad kan dessa i så fall vara och bero på? Informerar grannlandets medier samma saker i samma nyheter eller har de helt andra perspektiv? Det berörda ämnet om våld mot en journalist kan även ha allvarliga konsekvenser i det långa loppet eftersom det riskerar att avskräcka andra för att söka sig till branschen. Detta blir ett hot mot yttrandefriheten och demokratin. Enligt Carlsson och Pöythäri (2017) har över 800 journalister, mediearbetare och producenter inom sociala medier dött världen över under de senaste 10 åren. Denna oroväckande trend bekräftas av Sarikakis (2017) som efter en sammanställning mellan 2000-2016 kommit fram till att 1647 journalister dödats. Denna sammanställning visar även att antalet dödsfall nästintill dubblerats de senaste åren jämfört med i början av 2000-talet.

Två danska forskare (Albrekt Larsen och Engel Dejgaard, 2013) har jämfört hur danska, svenska och brittiska medier rapporterat kring mottagare av välfärdspengar och fattiga. Enligt dem är berättelserna och bilderna i massmedier grundläggande för att skapa en åsikt, i deras fall mottagarna av välfärdssystemet. De menar att innehållet i medierna sannolikt påverkar hur mottagarna av texten ser på det ämne som de skriver om. Detta är relevant för vår studie

och även på en vetenskaplig nivå då det kan vara av intresse att se hur de båda tidningarna konstruerar sin bild av en historia.

2. Bakgrund

Kim Wall är ombord ubåten Nautilus den tionde augusti 2017. Hon är där för att skriva om den danska uppfinnaren Peter Madsen och hans ubåt. De lämnar hamnen i Köpenhamn cirka 19:00 och en leende Kim Wall fångas på bild tillsammans med uppfinnaren. En bild som tagits av en av alla de som kommit till hamnen för att vinka av dem. Detta är sista gången Kim Wall ses vid liv. Hon smsar till sin pojkvän mellan 20:15-20:16, allt är bra och att hon fortfarande är vid liv, men att de ska ner under ytan nu. Detta är det sista livstecknet från Kim Wall. Anhöriga rapporterar henne försvunnen vid 02:30 då de blivit oroliga efter att inte ha fått tag på henne under kvällens gång. Kim Walls pojkvän cyklar runt på Refshaleøen och letar efter henne. De bor bara några hundra meter från Madsens verkstad och där ubåten gett sig ut till havs. Han hittar inga spår av henne. (Ekstrabladet, 2018-03-08, *Sådan virker Peter Madsen*)

Den danska sjöräddningen går ut med en efterlysning till allmänheten efter de anhörigas larm och polisen på bägge sidor av sundet inleder en omfattande sökinsats efter den försvunna ubåten. Nautilus söks av både helikoptrar och fartyg och hittas dagen efter av en privatperson som gett sig ut med sin båt för att söka efter ubåten. Detta vittne ser Peter Madsen uppe i tornet av Nautilus. Madsen återvänder ner i ubåten en stund och ses sedan kort därefter i tornet igen. Nautilus börjar därefter att sjunka och Madsen ses simma från farkosten. En räddningshelikopter har påkallats av vittnet och Madsen plockas upp av en privatbåt som befinner sig i området. Denna båt tar Peter Madsen in till hamnen i Dragør där polisen och medier väntar på honom. Kim Wall har inte setts av någon (Ekstrabladet, 2018-03-08, *Sådan virker Peter Madsen*)

Detta är inledningen till en av de största mordutredningarna i Skandinavisk historia.

2.1 Händelseförlopp

En kort sammanfattning av Ubåtsfallets händelseförlopp (Ekstrabladet, 2018-03-08, *Sådan virker Peter Madsen*)

11 aug 19:00. Wall och Madsen ses lämna hamnen i Köpenhamn.

12 aug: 02:30. Wall anmäls försvunnen av anhöriga.

12 aug: 11:00. Ubåten och Madsen ses av ett vittne strax innan den sjunker. Madsen plockas upp av en privatbåt och han simmar i hamn där polis och medier väntar.

12 aug: Madsen misstänks och anhålls för vållande till annans död.

21 aug: Kroppsdelar påträffas utanför ön Amager. Misstankarna mot Madsen stärks. Mord och grovt sexualbrott utreds.

16 jan: Madsen åtalas för styckmord.

8 mars: Rättegången inleds med presentation av bevis.

25 april: Tingsrätten dömer Madsen till livstids fängelse.

2.2 Liknande fall

Dödligt våld mot journalister i Sverige är ytterst sällsynt. Det finns två kända fall från 1900-talet, varav det ena fallet inte kunnat bekräftas huruvida yrkesutövningen var orsaken till dödsfallet. 3 mars 1940 inträffade det dödligaste terrordådet i svensk historia i Luleå då den kommunistiska tidningen Norrskensflamman utsattes för ett bombattentat, vilket ledde till att fem personer miste livet (Aftonbladet, 2017-04-14, *Terrordåd i Sverige genom tiderna*). 18 november 1984 försvann tv-journalisten Cats Falck och hennes väninna efter att ha besökt en restaurang i Stockholm. De hittades ett halvår senare i väninnans bil på botten av Hammarbykanalen. Cats Falck ska enligt närstående ha fått fram känslig information om östtysk smuggling via Sverige. Det har därefter spekulerats om hon mördades av Stasi för att rapporten inte skulle komma ut eller om dödsfallet berodde på en olycka (Expressen, 2003-09-26, *Hemlig agent greps för mordet på Cats Falck*)

2.3.1 Ekstrabladet

Ekstrabladet grundades 1904 i samband med det rysk-japanska kriget. Den ges ut i både fysisk och digital utgåva. Ekstrabladet ges ut varje dag i veckan och den digitala utgåvan uppdaterar varje dag. Den digitala utgåvan har ca 900000 besökare varje dag(2016-02-03,

Fakta om Ekstrabladet).

2.3.2 Aftonbladet

Aftonbladet grundades 1830 av Lars Johan Hierta. Deras vision är att vara “Sveriges mest engagerande nyhetskälla som värnar sanningen, granskar makten och ger dig inflytande genom journalistik” (2016-10-19, Om Aftonbladet) Aftonbladet är den tidning i Sverige som når flest läsare på en kontinuerlig basis. (2016-09-01, *Aktuell statistik - För Aftonbladet*)

3. Tidigare forskning

I detta kapitel presenteras tidigare forskning relaterat till vårt ämne. Dessa forskningsrapporter har dels tagit fram jämförelser mellan Sverige och Danmark, men även om typen av gärningsman i sig. Dessa rapporter involverar inte Ubåtsfallet specifikt, vilket beror på att vi utifrån egen eftersökning inte har hittat forskning som redogör för eventuella skillnader i mediernas rapportering. Den tidigare forskningen som presenterats är relevant eftersom den kan ge en inblick i hur liknande fall tidigare hanterats av svenska och danska medier, men även vad detta kan bero på.

3.1 Kontroversen kring karikatyerna av Muhammad i medierna

Göran Larsson och Lasse Lindekilde (2009), professorer i Sverige respektive Danmark, studerade efterspelet gällande Muhammed-karikatyerna i de båda länderna. Hur kom det sig att endast den danska kontroversen eskalerade till en global konflikt? (Larsson & Lindekilde, 2009, s.1)

Den danska tidningen Jyllands-Posten hamnade i fokus 2005 eftersom deras kulturredaktör, Flemming Rose, godkände publiceringen av tecknade karikatyror på profeten Muhammad. Detta ledde snabbt till en stor kris för Danmarks utrikespolitik, dödsfall, attacker mot ambassader och danska produkter bojkottades i muslimvärlden.

“On 2 June 2008, a massive car bomb went off outside the Danish embassy in Islamabad, Pakistan, killing eight and injuring four times as many people. Al-Qaeda, who took responsibility for the attack, called it ‘retaliation for the publication of the Muhammad cartoons’ (Lindekilde et al., 2009, s 4”)

Sverige fick en egen kontrovers bara två år efter att Jyllands-Posten hade publicerat sina karikatyror. Det var då konstnären Lars Vilks som fick sina karikatyror av profeten Muhammad målade som en hund publicerade i Nerikes Allehanda. Även denna händelse fick efterspel, men då främst riktade mot Vilks och inte mot Sverige som nation. Vad berodde detta på?

Enligt Larsson och Lindekilde (2009) ska svaret kunna finnas i samspelet mellan de olika kontextuella egenskaperna, såsom dominanta elitdiskurser om Islam/muslimer och olika typer av institutionalisering gällande Islam i de båda länderna. Även mer situationsanpassade omständigheter såsom hur publiceringarna initialt konstruerades av de båda tidningarna, samt aktionerna som togs av den politiska eliten, även att det fanns lärdom att ta för Sverige från hur Danmark hanterat konflikten (Larsson, Lindekilde, 2009, s 2)

Deras slutsats i studien pekar ut ett antal skillnader i hur Danmark och Sverige hanterat kontroverserna, vilket dels kan riktas mot hur medierna hanterat situationen annorlunda.

De menar att Nerikes Allehanda inledningsvis satte en annan ton jämfört med Jyllands-Posten. De valde att inte ta någon provision för Lars Vilks målning av Muhammad och använde även sin redaktionella sida för att rikta kritik mot konstutställningarna som inte hade vågat publicera målningarna, men även mot Jyllands-Posten och den danska regeringen för deras roll i den danska kontroversen. Jyllands-Posten hade till skillnad från Nerikes Allehanda fokuserat på lokala muslimer. Nerikes Allehanda förmedlade istället behovet av att kunna balansera oron mot yttrandefriheten och skyddandet av minoriteter i landet. (Larsson, Lindekilde, 2009, s 15)

Detta kan sättas i jämförelse till hur medierna valt att framställa Ubåtsfallet i Danmark respektive Sverige.

Allmänheten utgår i stor utsträckning från vad det egna landets medier rapporterar. Det influerar deras kännedom om aktuella nyhetshändelser och mediernas makt kan sätta allmänhetens fokus på specifika punkter utifrån vad de rapporterar.

Allmänheten får inte enbart mycket fakta utifrån medierna, utan skapar även en egen uppfattning om vad som är relevant sett till nyhetsrapporteringen (McCombs, 2011)

3.2 Undersökning av sexualmord från perspektivet av en mördare.

Kerr och Beech (2015) genomförde en tematisk analys för att studera de motiv som kan finnas hos en gärningsman som begår ett sexualmord. De förklarar att sexualmord genererar ett stort allmänintresse, får ofta utbredd mediebevakning och har även på sistone fått uppmärksamhet i den akademiska världen (2015, s.3)

Enligt Kerr & Beech (2015) finns det tre huvudsakliga typer av sexualmördare. De som är motiverade av ilska eller hat, de som är motiverade att mätta en sexualsadistisk instinkt, samt de som dödar av instrumentala skäl, exempelvis för att tysta det enda vittnet till en våldtäkt (2015, s.3)

Resultatet i deras studie indikerar att motivationen bakom sexualmord är långt mer komplex än tidigare forskning visat och att tidigare trauman, samt sexuella övergrepp bland annat är en bakomliggande orsak (2015, s.22-23) Den är intressant att använda i vår studie då de forskat kring hur den sexuella mördaren ofta betar sig. Detta är applicerbart på Madsen i detta fall.

3.3 Gärningsmän på in- och utsidan

Vi har även använt oss av Lindgren och Lundströms (2010) studie om offer och gärningsmännen på in- och utsidan, då med fokus på gärningsmännen. Lindgren och Lundström (2010) delar in både offer och förövare i två kategorier, de på insidan och de på utsidan. De båda kategorierna syftar till hur de inblandade lever sina liv.

De på insidan anses leva liv som överensstämmer med normen av ett normalt liv med jobb, vänner och eventuell familj. För förövaren innebär detta att när deras brott väl blir känt för omvärlden fokuseras en del av rapporteringen på deras näromgivning och deras förvåning över att det är just hen. Ett problem uppstår då deras tidigare liv och "påstådda" identitet inte överensstämmer med de brott de begått (Lindgren & Lundström 2010).

De på utsidan är de offer och förövare som inte anses leva liv som anses normala, exempelvis kriminella. Om någon från utsidan begår ett brott uppfattas det inte som något förvånande eller extraordinärt. Det förklaras snarare med att de är en produkt av sin omgivning (Lindgren & Lundström, 2010). Lindgren och Lundström (2010) använder sig av en våldtäkt som begicks av män med kopplingar till ett kriminellt gäng. Där använder medierna gängets problematiska kvinnosyn som en förklaring till hur de kunde begå en våldtäkt. För vår studies del används endast gärningsmän på in- och utsidan för att undersöka hur Aftonbladet och Ekstrabladet porträtterar gärningsmannen i Ubåtsfallet.

3.4 Medier och brott

Enligt Pollack (2001) står medier och rättssystemet i dagens samhälle i så pass nära relation att de påverkas av varandra. Rättegångsprocesser förvandlas till mediala nyhetsnarrativ som används för att sälja (Pollack, 2001). Gränsen mellan vad som räknas som information och underhållning har tunnats ut. Medierna förvandlar tragedier till vad Pollack (2001) kallar mediaspektakel vilket i sin tur kan ha påverkan på rättssystemet. Pollack (2001) menar att medier är "besatta" av socialt avvikande beteende och brott, det ses som det största hotet mot samhället. I den verklighet som medierna konstruerar är just brott det största hotet mot samhället, framförallt det som begås av individer med socialt avvikande beteende och som inte har kopplingar till andra sociala problem (Pollack, 2001).

4. Teori

4.1 Socialkonstruktivism

Vi har valt att använda oss av socialkonstruktivism som grunden för vår teori..

Socialkonstruktivismen försöker visa den riktiga verkligheten eller världen genom att undersöka och förbise ytliga intryck och fenomen (Barlebo Wenneberg, 2010). Barlebo Wenneberg (2010) beskriver fyra exempel på socialkonstruktivism. Vi har i vår studie valt att använda oss av vad han kallar det kritiska perspektivet och social teori.

Det kritiska perspektivet kan lättast förklaras genom att vår verklighet och samhälle är uppbyggt av för oss kulturella sanningar och att det kan vara svårt att se att det skulle vara på något annat sätt. Ett exempel vore att i Sverige har vi inte skor på oss inomhus, men i andra länder och kulturer anses detta som något vanligt. Den här inriktningen av socialkonstruktivism kan därför med fördel användas för att se vilka skillnader och likheter som finns i rapporteringen av ett ämne i två skilda länder.

Den andra formen av socialkonstruktivism som Barlebo Wenneberg (2010) kallar för social teori handlar framförallt om konstruerande av den sociala ordningen och dess institutioner. Ett exempel på detta är polisväsendet. Samhället har genom att konstruera en polisorganisation gett dem en social roll att vara samhällets lag och ordning. I människans naturliga tillstånd existerar inget av detta. Detta är intressant för vår studie för att undersöka de journalistiska institutionerna men även hur de själva konstruerar verkligheten.

4.2 Diskurs

Diskurs är nära relaterat till socialkonstruktivism (Winther Jørgensen & Phillips, 2000).

Winther Jørgensen och Phillips (2000) menar att diskurs i grund och botten är ett sätt att tala om och förstå världen, åtminstone delar av den, verkligheten får mening genom språk. Vidare menar Winther Jørgensen och Phillips(2000) att om språket förändras så innebär det även en förändring i hur världen tolkas, sociala identiteter och konstitutioner förändras. I vårt fall appliceras diskursen till medierna där den används för att lättare tolka och förstå hur de med hjälp av språket bygger upp en tolkning av verkligheten. Hur vi pratar och skriver är inte en spegling av vår verklighet, utan endast en tolkning av den som bidrar till konstruktionen av sociala identiteter och relationer (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Till den här analysen används diskurs för att se närmare på hur de båda tidningarna konstruerar samma gärningsman. Tidningar använder sig av olika diskurser för att framställa olika historier som läsaren sedan tar del av och på så sätt konstrueras en verklighetsuppfattning. Med detta menas att diskurser används och skapas då människor talar, skriver eller kommunicerar med varandra.

Olika institutioner och grupper använder sig av olika språk och diskurser. Till exempel använder en advokat ett annat språk än vad deras klienter gör, men i den interaktionen som sker mellan dem kan även diskurser utbytas (Berglez, 2010). För vår studies del handlar det om de diskurser medier skapar och utbyter med läsaren. De olika institutionerna innehar expertkunskap som utvecklats under många år genom regler och rutiner. Detta innebär att saker inom dessa institutioner görs på ett visst sätt där medier inte är något undantag (Berglez, 2010). Då medier producerar nyheter väljer de att göra detta på ett specifikt sätt som skapar deras version av den sociala verkligheten som läsaren sedan tar del av. Detta innebär att om medier skulle ändra sitt språk och de diskurser de använder skulle även den bild av den sociala verkligheten läsaren tar del av ändras till slut.

4.3 Gatekeepingteori

Gatekeeping är en teori som myntades 1947 av den tysk-amerikanske psykologen Kurt Lewin. Han ses som en pionjär inom socialpsykologi och den utvecklade forskningen av ämnet i USA. Han genomförde olika sociala experiment med fokus på fältteori och gruppdynamik. Hur förändras människors beteende i grupper? Lewin höll under andra världskriget olika seminarier till hemmafruar, fokusen låg på att de borde köpa hem bräss (körtel som då inte ansågs lika fin). Detta för att de finare delarna av köttet skulle gå till militären. Lewin ville ta reda på om dessa seminarier skulle ändra deltagarnas köpbeteende (Roberts, 2005)

En av hans slutsatser var det som idag kallas just "Gatekeeping".

"Lewin realized that housewives are key gatekeepers who control what food enters the "channels" that ultimately bring it from the garden or supermarket into the household and ultimately onto the dining-room table. Each channel is walled into sections surrounded by gates – the decision-making points that determine whether the food will enter the channel to start with, or move to the next section. And along the way, forces exert pressure to accept or reject food" (Roberts, 2005, s 5)

Hemmafruarna var dåtidens gatekeepers och kontrollerade vilken mat som skulle in i hushållet. Detta var början på en ny teori inom psykologin.

Gatekeeping är en viktig del i dagens nyhetsrapportering och aktuellt till denna forskningsrapport. Enligt Shoemaker och Vos (2009) är gatekeeping processen att samla in all information som finns och sedan välja ut vad det är som ska rapporteras.

Detta innebär exempelvis att nyhetskällor kan ge ut helt skilda rapporteringar utifrån samma basmaterial. Shoemaker och Vos omnämner USAs invasion av Irak i början av 2000-talet som ett exempel, få amerikanska journalister valde då att ifrågasätta landets aktioner.

Den underliggande premissen för gatekeeping blir på så sätt ett filter av vad som slutligen ska ges ut till allmänheten (vilka dörrar som ska öppnas och vilka som ska hållas stängda). Vad filtreras bort från läsaren innan materialet publiceras? Varför filtreras det bort? Vad ges ut till allmänheten?

Detta är relevant till denna studie då Aftonbladet i viss mån har utgått från Ekstrabladets rapporteringar. Det är även intressant att se över hur de olika medierna väljer att rapportera kring en intervju med samma huvudperson i fokus. Hanterar gatekeepers informationen annorlunda på de båda redaktionerna?

“What the news media present and what the public learns about crime are specialized images that are distorted by the newsmaking process” (Chernak, 1995, s 97)

Detta är något som kan vara intressant för både medier och allmänheten att få läsa om. Finns det skillnader i rapporteringen över gränserna och hur återspeglas dessa i sådana fall?

“Journalism is an unreliable monitoring system, as all events are subject to an elaborate gatekeeping system, where publication depends on whether the item is considered newsworthy and the competition it faces on a given day” (Sparre, 2017, s 209)

5. Metod

I detta kapitel presenteras vår metod, material och avgränsningar. Vi presenterar även metodkritik.

5.1 Urval och avgränsningar

I detta kapitel presenteras studiens material och avgränsningar.

Det finns en stor mängd material kring Ubåtsfallet både i Aftonbladet och Ekstrabladet. Vi var därför noga med att specificera vår urvalsprocess så mycket som möjligt för att sälla bort en stor mängd material och underlätta urvalsprocessen.

Vi har valt ut åtta artiklar i tidningarnas webbutgåvor som underlag till vår studie där gärningsmannen nämns och beskrivs. Vi har därmed inte med artiklar som endast innehåller detaljer om mordet eller rättegången. För att få en omfattande bild av gärningsmannen och hur denne beskrivits valde vi att ta artiklar från olika delar av rättegångsperioden. Det är två artiklar vardera från rättegångens första dag, två vardera från rättegångens sista dag, samt två från vardera tidning när vittnesförhören pågick under mitten av rättegången.. För att ytterligare sälla i urvalet har vi endast använt oss av skriftliga artiklar. Om bild eller video funnits i artiklarna har detta bildmaterial inte använts i analysen. Vi valde att endast använda nyhetsartiklar och har därför valt bort krönikor, kolumnister, debattartiklar och livechattar/liverapportering.

Vi valde att inte inkludera offret i denna forskningsrapport då vi ansåg att urvalet blev för stort. Majoriteten av artiklarna runt rättegångsperioden kretsar kring gärningsmannen och hans beteende. Vi anser att det finns ett större undersökningsområde och möjlighet till fler variationer av diskurserna i rapporteringen kring en gärningsman än ett offer. Detta då Ubåtsfallet är ett av de mest omskrivna i Skandinavisk kriminalhistoria, men även välkänt på en global nivå.

“Dels för att Kim Wall arbetat i flera olika länder, men också för de bestialiska inslagen i mordet, Madsens uppförande och olika förklaringar,

liksom att han var en uppmärksam raket- och ubåtsbyggare”
(Aftonbladet, 2018-04-25, *Världsnvyhet när domen föll för mordet på Kim Wall*).

Detta är enligt vår uppfattning en sannolik anledning till att en stor fokus av alla artiklar främst har handlat om gärningsmannen i Ubåtsfallet. Vi valde att begränsa urvalet och fokusera på rättegångsperioden 8 mars-25 april 2018.

En sammanräkning av det totala antalet ord i de åtta olika artiklarna visar en nästintill identisk likhet mellan de båda tidningarna.

Aftonbladet: 2410. Ekstrabladet: 2418.

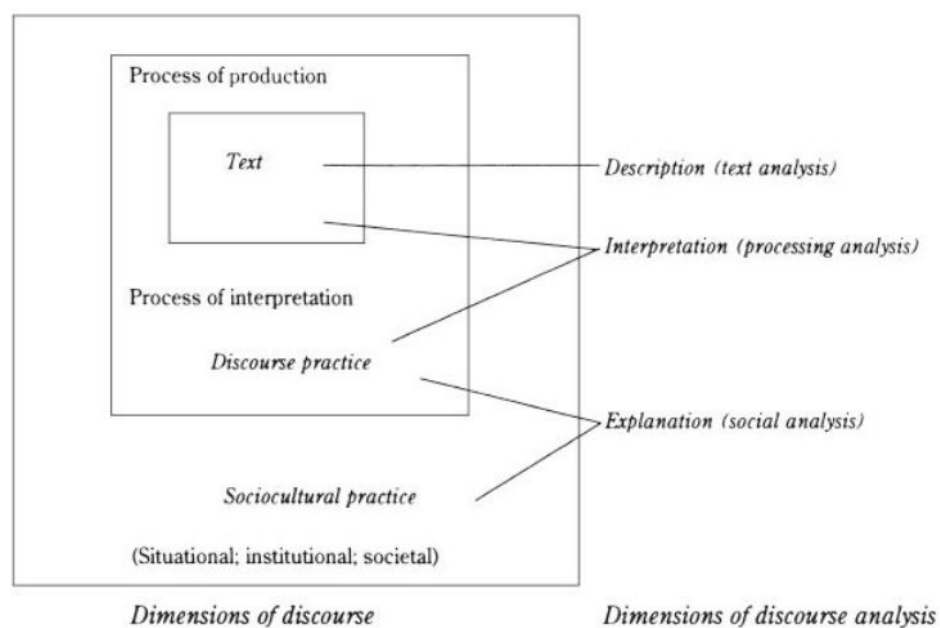
Denna sammanräkning har endast fokuserat på innehåll i artiklarna som varit relevant för fallet och bortsett från utförliga beskrivningar i Ekstrabladet av rättsliga processer om hur diverse undersökningar går till.

5.2 Kritisk diskursanalys

Vi har valt att använda oss av kritisk diskursanalys för att analysera de valda texterna, specifikt Norman Faircloughs tredimensionella modell.

Enligt Fairclough (2010) har kritisk diskursanalys tre grundläggande egenskaper, i relation till, dialektalt och tvärvetenskapligt. Det är en form av vetenskap som inte fokuserar på föremål eller individer, utan sociala relationer på olika nivåer. Det inkluderar relationen mellan personer som konverserar, oavsett om det är via tal, text eller på annat vis. Detta kan sammankopplas till konkreta kommunikativa händelser såsom tidningar, artiklar och bloggar (läsaren kan ta del av skribentens innehåll), men även mer komplexa diskursiva föremål såsom språk och genrer (hur innehållet tolkas).

Faircloughs definition av diskurs fokuserar specifikt på det språkliga (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Den är därmed högst relevant för vår studie då det är text vi undersöker. Den text medierna producerar kan påverkas av diskurser och i sin tur sprida dessa till mottagaren. Diskurs är en del av konstruktionen av sociala identiteter, sociala relationer och kunskaps- och betydelsystem (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Då medier använder sig av diskurs bidrar även de till detta, i vårt fall identitetskonstruktion av en gärningsman. Vidare använder sig medier av en form av genre, ett visst typ av språkbruk sammankopplat mediernas social praktik, precis som politiker eller lärare använder sig av sin specifika genre (Winther Jørgensen & Phillips, 2000). Då dessa är återkommande diskurser som används på bestämda sätt är det av intresse att se hur dessa har använts i rapporteringen i de båda tidningarna.

Källa: Critical Discourse Analysis, The Critical Study of Language – Norman Fairclough

5.3 Frågor till texten

För att undersöka eventuella likheter och skillnader mellan Aftonbladet och Ekstrabladet har vi ställt frågor till texten som utgår från studiens övergripande frågeställning.

- Vilka beskrivningar av gärningsmannen används i de båda tidningarna?
- Hur konstrueras gärningsmannen i de båda tidningarna?

5.4 Empiriskt material

Ekstrabladet

2018-03-08: Ubådssagen: Sådan virker Peter Madsen <https://bit.ly/2ElwEaD>

2018-03-26: Vidne om Madsen: Han er et meget usædvanligt menneske

<https://bit.ly/2T711d9>

2018-04-05: Madsen om partering af Kim Wall: Stora problemer deler man op i mindre
<https://bit.ly/2turhQk>

2018-04-25: Madsens ven: Han har gjort noget utilgiveligt <https://bit.ly/2ItE7ZA>

Aftonbladet

2018-03-08: Madsens medarbejder: ”Han är som ett barn” <https://bit.ly/2U0RTEI>

2018-03-27: Madsens kollega: Han pratade om att begå det perfekta brottet

<https://bit.ly/2tyQpW1>

2018-03-28: Madsen bröt ihop – när han berättade om meddelandet till frun

<https://bit.ly/2EcsqRJ>

2018-04-25: Leif GW Persson: Ubåten var en gillrad fälla för Kim Wall
<https://bit.ly/2BOaYT1>

5.5 Metodkritik

Socialkonstruktivismen är till stora delar mycket abstrakt i vad den faktiskt undersöker och det är lätt att omedvetet glida från ett undersökningssätt till ett annat. Som nämnt tidigare har vi använt oss av två av de fyra synsätt som Barlebo Wenneberg (2010) presenterar. Men endast mellan de fyra finns det en stor skillnad på vad som faktiskt undersöks. En glidning

mellan dem kan innebära att en undersökning tas från att undersöka sociala institutioner till att undersöka den fysiska verkligheten.

Därtill finns det en rad olika synsätt som alla går under socialkonstruktivism, men som kan skilja sig rent filosofiskt. Det kan gå så långt som att själva verkligheten är konstruerad medan en annan endast menar att det är hur vi uppfattar verkligheten som är konstruerad. Det kan därför bli ett problem om vi rör oss mellan de olika synsätten omedvetet. Det kan också påverka våra tankesätt om vi förutsätter att allt går att definiera som socialt konstruerat.

Ett stort problem med diskurs är att de diskurser som identifieras kan variera utifrån vilka som studerar texten. Samma text kan leda till olika diskurser beroende på vem som läser den, vilket kan bero ett par olika faktorer. Olika människor har olika bakgrunder och åsikter och även i en undersökning kan detta lysa igenom. Det finns därför alltid en risk att de slutsatser vi kommit fram till inte skulle bli samma om någon annan utför en liknande analys.

Vad som räknas som en diskurs kan även vara svårdefinierat. Det finns en rad olika synsätt på vad diskurs är och hur den ska identifieras och analyseras. Olika diskurser används dessutom till olika undersökningsområden vilket gör svårt att hitta en disciplin som passar undersökningsområdet.

När det gäller kritisk diskursanalys innebär detta att forskaren själv tolkar materialet vilket kan leda till en del problematik. Den största problemet är att någon annan kan undersöka samma material med samma metoder och teorier och ändå komma fram till andra slutsatser.

Gällande materialet i Aftonbladet var en stor del direktöversatt från Ekstrabladet vilket innebar att de artiklarna blev bortvalda från att vara med i studien.

Det finns en risk att det material vi samlat in under urvalsprocessen påverkats av en rad punkter. Av dessa är de mest framstående våra valda sökord och våra egna bakgrunder och åsikter, framförallt om urvalet har påverkats av våra förutfattade meningar om hur gärningsmannen ska beskrivas.

Utöver detta kan vår valda period för de valda artiklarna påverkat materialet då det under tidigare perioder än den valda inte fanns lika mycket fakta om varken gärningsmannen eller fallet i sig.

Vi har valt att endast fokusera på representationen av Peter Madsen i denna rapport. Detta beror delvis på att Ubåtsfallet är unikt. Det är inte bara mordet på en journalist i Skandinavien som gjort fallet unikt, utan även tillvägagångssättet. I detta fall har därmed den absoluta majoriteten av alla artiklar under rättegångsperioden handlat om Peter Madsen. Vår studie grundar sig i att jämföra konstruktionen av just gärningsmannen i de båda tidningarna. Detta i samband med att innehållet i materialet har haft sådan fokus på denne så tog vi beslutet att exkludera offret i forskningen.

Till detta tillkommer även frågan gällande den mängd material som valts ut och det material som sållats bort. Bevakningen av Ubåtsfallet kan bäst beskrivas som massiv där nytt material publicerades av minst en av tidningarna varje dag under rättegångsperioden. Med det stora utbud av material finns det en möjlighet att göra en kvantitativ analys. Vi genomförde själva analysen genom att noggrant undersöka varje artikel, en i taget, dissekerade varje mening och analyserade denna.

Vårt sökord för att hitta artiklar var "Peter Madsen" i tidningarnas sökmotor/"taggfunktion".

5.6 Forskningsetik och reliabilitet

Publiceringen av namn på både gärningsman och offer har förekommit i båda tidningarna under hela rättegångsperioden. Vi har därför valt att namnge gärningsman och offer. Peter Madsen och Kim Wall var även sedan tidigare kända namn som nämndes från det att utredningen påbörjades. Vi har valt att anonymisera andra personer som använts i studien, även om tidningarna valt att inte göra detta. Vi valde att anonymisera dem för att de ej sedan tidigare är kända personer och det rör sig om ett mycket känsligt ämne. Intervjupersonen som nämnts av tidningarna har vi valt att benämna som "XX". Det förekommer explicita detaljer under utredningen och det har rapporterats kring dessa i artiklarna som studerats. Dessa detaljer omnämns i rapporten då de varit av relevans för jämförelse mellan tidningarna.

Genom att tydligt visa resultat och hur studien utförts anser vi att studien har ett högt reliabilitetsvärde. Resultatet skulle med största sannolikhet blivit detsamma även om andra liknande tidningar använts.

6. Resultat och analys

I detta kapitel presenteras vår analys av materialet. Vi har valt att presentera det i form av de diskurser vi funnit. Dessa presenteras var för sig för vardera tidning. Dessa diskurser utgör en viktig del utav den sociala identitetskonstruktion som omnämns av Winther Jörgensen och Phillips (2000) och påverkar hur läsaren uppfattar gärningsmannen. Enligt Fairclough (2010) finns det en relation mellan diskursen och mer komplexa objekt såsom människor (läsaren) och sociala institutioner (medierna) Denna relation sammankopplas och kan ses vid analysen. Vi har utfört analysen med hjälp av de frågor till texten vi utformat enligt Faircloughs (2010) kritiska diskursanalys.

6.1 Identifierade diskurser

Vi identifierade fyra olika diskurser i beskrivningen av gärningsmannen. Den sexuellt avvikande, känsloladdad, mänskliga och egendomliga. Dessa diskurser identifierades i både Aftonbladet och Ekstrabladet, men kan differentiera sig även om de omnämmer samma egenskaper.

6.2 Den sexuellt avvikande gärningsmannen

Denna diskurs fokuserar på sexuella indicier och avvikelser kring gärningsmannen. En stor del av rättegången har fokuserat runt detta ämne, vilket även återspeglas i artiklarna. Denna diskurs är den mest framträdande i de båda tidningarna.

I Ekstrabladets artiklar ligger huvudfokus på de sexuella detaljerna och de frossar i dem. Detta är även förekommande i Aftonbladet, om än inte på samma nivå. Ekstrabladet skriver hur Madsen berättar för en psykolog att han dras till extraordinära och experimenterande människor som gärna får vara fräckare än han själv. Det beskrivs att han har en fofetisch och även tänder på tanken att bli våldtagen och utnyttjad av en kvinna, gärna med manliga könsorgan. Vi tolkar fokuset på dessa sexuella detaljer som något de använder för att locka till läsning, då det mesta inte har en direkt koppling till brottet. Vår tolkning är att oavsett relevans så är tidningarna intresserade av att konstruera en gärningsman som inte är sexuellt normativ så mycket som möjligt. Detta överensstämmer med Pollacks (2001) beskrivning av

hur medier är "besatta" av socialt avvikande beteende och brott. Att de även skriver hur han berättar om sina preferenser ger extra tyngd till diskursen kring sexuella avvikelser.

En stor del av Aftonbladets rapportering av att han skulle vara intresserad av sex med våldsamma inslag grundar sig i det material som hittats på Madsens dator. Citatet nedan kan chocka läsaren med sin brutalitet, men även fascinera.

“En av filmerna visade två nakna kvinnor som blev halshuggna med en yxa. På en annan mördades och våldtogs en kvinna. En tredje video gestaltade ett tortymord på ett par. (Aftonbladet, 2018-03-27, *Madsens kollega: Han pratade om att begå det perfekta brottet*)

Den sexualsadistiska mördaren har enligt den tidigare forskningen av Kerr & Beech (2015) ofta hög intelligens, är vanligtvis socialt isolerad och har ett flertal olika parafilier (sexuellt avvikande preferenser) Detta stämmer väl in på gärningsmannen i Ubåtsfallet, som enligt Ekstrabladets beskrivning av den rättspsykiatriska undersökningen visat tecken på att vara väldigt intellektuell, vilket även återspeglas i hans tidigare uppfinningar. Han beskrivs av en tidigare kollega som en speciell karaktär och det framkommer på ett flertal områden att han är sexuellt avvikande.

En skillnad gällande det material vi undersökt och den tidigare forskningen är att Madsen i detta fall sedan tidigare inte varit socialt isolerad. Detta bekräftas med hjälp av vänner och kollegor som kommenterat fallet.

“Det var ingen hemlighet för medarbetarna att Peter Madsen hade ett vidlyftigt sexliv och var polyamorös. – Han hade flera kvinnor. Men det var alltid med samtycke och på lika villkor.” (Aftonbladet, 2018-03.08)

Citatet ovan styrker enligt vår tolkning bilden att sexaspekterna används för att ytterligare gesken av en avvikande gärningsman, oavsett om det är relaterat till brottet eller ej.

I Ekstrabladets rapportering av den rättspsykiatriska undersökning som gjorts så beskrivs Madsen som polymorf pervers och starkt sexuellt avvikande. Enligt Freud (1905) föds alla som polymorft perversa och att det först är när individen är gammal nog att lära sig och förstå regler och normer inom samhället som beteendet förändras därefter.

De sexuella delarna av den rättspsykiatriska undersökningen omnämns inte i de artiklar vi valt ut från Aftonbladet, utan det läggs istället mer fokus på att skriva detaljerat om sms som Madsen skickat och att denne haft kontakt med flera kvinnor tidigare. Dessa sms innehåller våldsamma beskrivningar kring vad Madsen skulle göra med kvinnorna under sexakter.

”Jag binder fast dig och genomborrar dig med ett grillspett”, lyder ett sms.

”Jag har mordplanen redo, som en stor njutning”, skriver han i ett annat.

(Aftonbladet, 2018-03-28, *Madsen bröt ihop – när han berättade om meddelandet till frun*)

Detta ska enligt Madsen varit en del av ett rollspel där han skulle spela hotfull. Enligt vår tolkning är detta ett sätt för tidningarna att än en gång cementera bilden av Madsen som sexuellt extrem. Även detta kan användas för att chocka läsaren.

Det beskrivs i Ekstrabladet hur Madsen under rättegången den 28 mars på åklagarens fråga berättade att han som liten haft fantasin att bli kidnappad och tvingas medverka i en barnpornografisk film. Det skrivs hur han berättar om det på ett glatt sätt, även hur det framkommit ytterligare sexuella avvikelser under Madsens berättelse.

“I forbindelse med sagen er der blandt andet fundet incestuøse tekster om spidning og overgreb i familiære forhold, og anklageren spurgte, om Madsens tanker om børneporno som barn har noget at gøre med hans interesse for disse tekster i voksenlivet. (Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

Enligt vår mening kan detta användas som underlag till läsaren för att peka på faktorer under Madsens barndom som en underliggande orsak till hans avvikande sexuella preferenser i vuxen ålder. Detta stämmer även väl överens med den tidigare forskningen av Kerr & Beech (2015) som visat att trauman i tidig ålder kan orsaka motiv till sexualmord.

Madsens uppväxt beskrivs inte i Aftonbladet.

Det förefaller istället vara större fokus på den sexualsadistiska karaktär där gärningsmannen är intresserad av hur offret reagerar på situationen. Vidare beskrivs hur mordet ska ha skett under en längre tortyr. Detta liknar de sms som nämnts tidigare vilket innefattar en beskrivning av hur Madsen ska ha skrivit att han ska binda fast en kvinna på ubåten.

I Ekstrabladets rapportering av Madsens kommentarer förklarar han vidare att de filmer och texter om mord, våld och sex som påträffats i hans ägo inte handlar om sex för honom, snarare att han får empati med den svaga parten.

“Der gælder det for mig, at det er den, det går ud over, som jeg identificerer mig med. Det er ikke noget seksuelt for mig. Det er fordi, jeg føler med offeret, sagde han.”(Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

Citatet ger Madsens påstådda anledning till varför sexuellt våldsamma filmer funnits på hans dator, men står i kontrast till brottet han begått. Det fungerar istället här som ytterligare bevis på avvikande beteende där det beskrivs en avsaknad av empati gentemot offret.

6.3 Den mänskliga gärningsmannen

Detta är den diskurs vi identifierat som fokuserar på det mänskliga och alldagliga hos gärningsmannen. Detta är i enlighet med Lindgren och Lundströms (2010) beskrivning av hur den inkluderande gärningsmannen i medierna beskrivs. Han förefaller normal, närstående är förvånade över brottet och gärningsmannen kan rent utav målas upp som empatisk.

“ Han har briller med et tykt, sort stel og en sort, kortærmet t-shirt. Han smiler et kort smil til anklageren, men har ellers munden i et mut udtryk. Han er kortklippet (Ekstrabladet, 2018-03-08, *Ubådssagen: Sådan virker Peter Madsen*)

Madsen står åtalad för dråp, sexuella övergrepp och styckning, men det är främst neutrala personbeskrivningar om hans utseende och inte mycket som tyder på de allvarliga anklagelserna han står åtalad för. Detta kan vara för att ge läsaren en känsla av att det skulle kunna vara vem som helst. Läsare kan vilja veta hur gärningsmannen ser ut och betar sig för att bygga upp en helhetsbild av honom.

De egenskaper som används för att beskriva Madsen är ofta goda, så som att han är empatisk och djurvänlig. Ekstrabladet beskriver hur en före detta kollega och vän vittnat i rätten. När han får frågan huruvida Madsen upplevdes som empatisk så bekräftar han detta och pekar ut Madsens vänlighet mot djur. Det var viktigt att katterna hade det bra och vittnet nämner en speciell händelse som skedde när de skulle tömma ubåtsluckan där det gömde sig massa räkor.

“Det syntes Peter var synd for dem. Han samlede så mange, han kunne op, og så smed han dem tilbage i vandet”, fortalte han. (Ekstrabladet,

2018-03-26, *Vidne om Madsen: Han er et meget usædvanligt menneske*)

“...han bliver rørstrømsk, når det handler om hans egne bedrifter eller sin hustru og katte.” (Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

Att Madsen beskrivs vara mån om djurs hälsa som vanligen förknippas med empatiska människor kan ge en mer nyanserad bild av honom. Han är inte längre bara ett monster. Enligt vår tolkning kan detta skapa förvåning och nyfikenhet hos läsaren.

“Når jeg ser Peter, ser jeg jo også bare min ven fra dengang. Det er lidt af en mundfuld rent mentalt og psykologisk at skulle sige, at så er han bare en voldspsykopat, og ham kender jeg så i øvrigt ikke” (Ekstrabladet, 2018-04-25, *Madsens ven: Han har gjort noget utilgiveligt*)

“Det verkar som en fullständigt annan Peter än den jag känner. Jag trodde verkligen aldrig att han skulle kunna göra något sådant här, säger XX.” (Aftonbladet, 2018-03-08, *Madsens medarbetare: "Han är som ett barn"*)

“Jag var fullständigt chockad. Det gick bara inte att ta in. Jag såg aldrig en sådan sida av honom” (Aftonbladet, 2018-03-08, *Madsens medarbetare: "Han är som ett barn"*)

Tidningens val av citat som inkluderar Madsens tidigare liv och hur hans våldsamma sida ej märkts innan tillför till uppbyggnaden av en normativt normal människa som även nu är svår att dekonstruera.

Vännen berättar även att han i polisförhör säkerligen sagt att madsen var motiverande och engagerande att jobba med.

Han förklarar vidare att även om det förekom humörsvängningar såg han aldrig honom som våldsam eller att det var ett problem.

Vi tolkar att omgivningen uppfattar det som att det finns två sidor av Madsen. Den "sida" som begått brottet är helt ny för Madsens omgivning och inget de tidigare märkt av. De antyder båda att den person de kände enligt deras mening inte skulle kunna begå ett sådant brott. Denna konstruktion kan enligt vår mening leda till att läsaren får en bild av honom före brottet, men även hur denne ändrats med tiden.

Enligt Lindgren och Lundström (2010) så kretsar ofta en stor del av rapporteringen kring gärningsmän på insidan om omgivningens förvåning och chock att just denna kunnat begå ett sådant brott. Detta stämmer till viss del in på gärningsmannen i Ubåtsfallet. Ett undantag är att han redan innan ansågs som en udda karaktär, men inte i den utsträckningen att närstående kunnat tro att han skulle begå ett grovt våldsbrott.

I Aftonbladet beskrivs hur Madsen skickat ett sms till sin dåvarande fru då han befunnit sig ombord Nautilus kort efter mordet.

“När Madsen berättade om meddelandet i rättssalen så bröt han ihop. –
Det var ett farväl till min hustru, sa han.” (Aftonbladet, 2018-03-28,
Madsen bröt ihop – när han berättade om meddelandet till frun)

Denna beskrivning av Madsen kan dels ses som en del utav den känslolika gärningsmannen, då meddelandet inte indikerar något som helst tecken på vilket brott som just begåtts, men fokuserar samtidigt på Madsens känslor mot sin hustru.

“När 47-åringen skulle förklara hur han tänkte bar inte rösten och han var nära gråten.

-Det värsta som kunde hända hade inträffat. En människa hade dött i ett av mina experiment.”(Aftonbladet, 2018-03-28,*Madsen bröt ihop – när han berättade om meddelandet till frun*)

6.4 Den känslolokalla gärningsmannen

Diskursen kring den känslolokalla gärningsmannen fokuserar på Madsens sadistiska tillvägagångssätt. Denna diskurs står i stark kontrast till den mänskliga diskursen som beskrivits tidigare.

I Ekstrabladets beskrivning av den rättspsykiatriska undersökningen konstateras det att Madsen framstår som högst opålitlig.

“Det fremgår desuden, at han er en velbegavet mand, men udviser narcissistiske og psykopatiske træk. Han beskrives desuden som udtaget glat med overfladisk charme, patologisk løgnagtig, følelseshæmmet og med alvorlig mangel på empati og anger.”
(Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

Enligt vår uppfattning är detta ett sätt för medierna att konstruera Madsen som kapabel att utföra ett brott såsom det som begåtts. Det framställs som drag som alltid funnits hos Madsen och att brottet på så sätt inte kommer som en överraskning. Det kan ge läsaren en bild av att Madsen är en ond människa och är sannolik att ha begått brottet. Detta är särskilt viktigt då Madsen vid tillfället inte var dömd.

Denna beskrivning av Madsen konstrueras även på ett liknande sätt av Aftonbladet. Detta är den enda gången de beskriver något utifrån den rättspsykiatriska undersökningen i någon av de artiklar vi studerat.

Det beskrivs i Aftonbladet att Madsen enligt rättspsykiatriska utredningen har svårt att

upprätthålla relationer och är bara på ytan mycket upptagen av sina egna och andras känslor – han uppfattas sakna djup. De som utfört utredningen menar att Madsen gärna vill framstå som intellektuell. När han talade om styckningen av kroppen var han logisk, berättar åklagaren.

“Om man har stora problem delar man upp dem i mindre”.

(Aftonbladet, 2018-04-25, *Leif GW Persson: Ubåten var en gillrad fälla för Kim Wall*)

Detta är det enda citatet som båda tidningarna använder sig av i någon av de respektive diskurserna. Citatet pekar på Madsens brist på känslor för offret. Han talar om styckningen av offret som ett problem att lösa och inte en människa som han har styckat. Det fokuseras på att han är känslökall och självfokuserad. Enligt vår tolkning är detta ett sätt att konstruera bilden av en kall och metodisk gärningsman. Detta distanserar igenkänningsfaktorn till läsaren, men är samtidigt något som kan locka till läsning.

Det beskrivs hur han försökt få med flera kvinnor innan och vem som blev offret var en slump.

“Kim Wall var en oskyldig människa utan någon som helst personlig relation till Peter Madsen. Hon var på fel plats vid fel tid, har åklagaren Jakob Buch-Jepsen sagt till Aftonbladet.” - Aftonbladet, (2018-04-25, *Leif GW Persson: Ubåten var en gillrad fälla för Kim Wall*)

“Under morgonen hördes en kvinna, som fick kontakt med Peter Madsen efter att hon stött på honom på en promenad. De började messa till varandra, och kort före seglatsen med Kim Wall försökte Madsen få med sig henne på en tur i ubåten.” (Aftonbladet 2018-03.27)

Citaten förstärker bilden av att det var en tidsfråga innan Madsen fullföljde sina tankar på ett sexualmord och att vem offret blev var oviktigt. Detta bygger upp en bild av en sexualsadistisk mördare som är ute efter att tillfredsställa sina sexuella behov. Enligt Kerr & Beech (2015) är den kompulsiva mördaren driven av konstanta sexuella fantasier, vilket slutligen slutar med ett mord. Detta sker vanligtvis genom kvävning av en annan människa.

Vi tolkar de meddelanden som skickats av Madsen och känslan av att det kunde varit vem som helst som blivit utsatt för brottet. Att det var en sexuell fantasi som behövde fullbordas. Vi tror även det kan ge läsaren en “det kunde varit jag” känsla.

Madsen framställs som likgiltig då han talar om mordet och framförallt styckningen där han som nämnt enligt texterna kommenterar att stora problem delar man upp i mindre. Enligt rapporteringen känner han ingen ånger eller någon medlidande för offrets familj. Han blir däremot känslomässig då han talar om sina egna bedrifter och om hans katter. Han beskrivs ha en ironisk distans till det hela och att han endast känner för sig själv.

“Indtrykket er, at han er selvscenesættende og idylliserende”

(Ekstrabladet 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)”

Vi ser detta som ytterligare förstärkning av Madsens självcentrering, med fokuset på sina egna meriter och känslomässiga utspel kring sådant som endast berör honom. Detta kan distansera läsaren då Madsens osympatiska sidor blir belysta. Även en stor del av de sexuella aspekter som nämnts tidigare används i texterna för att måla upp en känsloladdad människa som inte ens reagerar på det mest extrema.

Aftonbladet skriver även om de våldsfilmerna som hittats på Madsens dator och externa hårddisk som pekar på hans emotionella distans till våld men även hans fascination till våldsamt sex.

“Peter Madsen verkade helt opåverkad av videovisningen. Han tittade inte på skärmarna, utan höll blicken på bordet framför sig.” (Aftonbladet, 2018-03-27, *Madsens kollega: Han pratade om att begå det perfekta brottet*)

“Våldsfilmerna som hittats på Peter Madsens dator är extrema. När de visades i rättsalen fick domaren avbryta förhandlingarna – så att de närvarande skulle kunna återhämta sig. Madsen själv verkade dock helt oberörd. (Aftonbladet, 2018-03-28, *Madsen bröt ihop – när han berättade om meddelandet till frun*)

Förklaringen som Madsen ger till de våldsamma filmerna ska vara att han har många intressen och att nästan vad som helst kan finnas på datorn. Han har tidigare uttryckt intresse för brott och att själv begå det perfekta brottet. De beskriver även hur han diskuterat var han skulle gömma ett lik, han ska då ha nämnt Kögebukten där offret senare skulle hittas.

Aftonbladet beskriver även hur han flera gånger blir arg och irriterad under rättegången och när han blir ombedd att hålla sig kortfattad säger han till åklagaren att denne kan svara på sina egna frågor.

“Han sagde også, ifølge rapporten, med et stort smil, at 'der er intet seksuelt tilfredsstillende i at slæbe rundt på et lig'” (Ekstrabladet, 2018-04-05, Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre)

I citatet ovan betonas hur Madsen ler då han pratar om tanken på att “släpa” på ett lik. Då det beskrivs hur han ler stort kan det tolkas som att han ser det som ett skämt eller en fiktiv situation. Detta kan leda till en känsla av obehag för läsaren och förstärkt bild av Madsen som en cynisk och känslökall människa.

Citatet nedan tolkar vi som en brygga mellan den mänskliga och sadistiska diskursen. En

kollega och vän som tidigare uttryckt sin förvåning accepterar Madsen som en förbrytare och att det han gjort är något fruktansvärt. Att en nära vän uttrycker sig på det sättet kan även ge legitimitet hos läsaren att domen mot Madsen är rättfärdigad.

“ Han har fået livstid. Jeg tror, at det er sådan, det skal være. Uanset hvad så har han meget snavsede hænder. Han har under alle omstændigheder gjort noget utilgiveligt.” (Ekstrabladet 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

6.5 Den egendomliga gärningsmannen

Den egendomliga diskursen fokuserar på beskrivningarna av gärningsmannen som udda eller avvikande på andra sätt än tidigare diskurser. Den här diskursen syftar även till den beskrivning av Madsen som en person som inte följer mallen för en normativt normal människa (Lindgren & Lundström, 2010), men som inte pekar på något brottsligt.

Det egendomliga kan precis som det sexuellt avvikande användas av tidningarna för att locka till läsning. Även om det är relativt mildt i jämförelse med det sexuella kan det användas för att dra till sig uppmärksamhet till något som sticker ut. I den mängd udda egenskaper nämns konstrueras en icke normativ människa med lätthet. Enligt Pollack (2001) så har gränsen mellan underhållning och nyheter tunnats ut och detta i kombination med mediernas intresse av det avvikande kan ge en förklaring till varför de båda tidningarna lägger så mycket fokus på allt som är det minsta udda.

En kollega till Madsen berättar i Aftonbladet hur de byggde en mänsklig centrifug för att testa g-krafter. Då den skulle testas var Madsen som ett barn som inte kunde bärga sig och han anmälde sig själv frivilligt. I testet överskred han hastigheten.

“ Han kom upp till 6 g och sedan vidare till 7 g. Han fick tunnelseende och precis på slutet svimmade han av. Det minns han inte själv utan sa bara att det var jättekul, säger XX och fortsätter: Peter är som ett stort barn. Han är ett barn i en vuxen kropp som hade möjlighet att leka med stora saker.” - (Aftonbladet, 2018-03-08, *Madsens medarbetare: "Han är som ett barn"*)

Detta citat pekar på att Madsen har en omogen och barnslig sida. Två sidor som bland annat saknar ett konsekvenstänk. Samtidigt kan det visa en annan sida av honom som en lekfull individ.

Ett ytterligare exempel på det egendomliga i diskursen beskrivs i vad som kommit fram i Ekstrabladet's beskrivning av den rättspsykiatriska undersökningen.

”Rapporten nævner ligeledes, at Peter Madsen fortæller en historie om en bamse i en togvogn, der symboliserer børn på vej til kz-lejre*. Her fremgår det, at han 'bryder sammen i gråd og stopper lige så hurtigt’
(Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)

Enligt vår uppfattning ser sig Madsen här som oskyldig. Att åtalet mot honom likställs med oskyldiga barn som skickats mot sin död. Vi tror att detta kan vara förvirrande för läsaren då jämförelsen är oväntad och ovanlig. Han målar upp sig själv som ett offer vilket är raka motsatsen till verkligheten.

Det nämns även i deras rapportering att Madsen övervägde att begå självmord, men att han ville genomföra rättsundersökningen av ren nyfikenhet

“Den drabstiltalte overvejede selvmord. Han vil dog gennemføre retssagen af ren nysgerrighed, har han sagt til den psykolog, der undersøgte ham i forbindelse med mentalundersøgelsen” (Ekstrabladet, 2018-04-05, *Madsen om partering af Kim Wall: Store problemer deler man op i mindre*)”

Nyfikenheten hos Madsen har varit en återkommande faktor. I detta fall en egendomlig nyfikenhet som vi tror kan göra läsaren förundrad. Detta kan på så sätt enligt vår tolkning konstruera gärningsmannen som verklighetsfrånvärd. Han verkar ta lätt på det mesta, även vid en så pass stor händelse som involverar hans framtid. Han kan för läsaren även uppfattas som bekymmerslös.

Ett vittne berättar hur han och Madsen pratat om hur Kögebukten (där offret senare skulle hittas), var en bra plats att gömma ett lik på. Ett annat vittne berättar om hans dröm om att begå det perfekta brottet.

“Då sa han plötsligt något märkligt. Han sa att han drömde om att begå det perfekta brottet. Jag tyckte att det var obehagligt, men jag skakade av mig det. Jag trodde att han menade ett rån eller en stöld” (Aftonbladet, 2018-03-27, *Madsens kollega: Han pratade om att begå det perfekta brottet*)

Detta kan ge läsaren en bild av gärningsmannen som udda och intresserad av brott. Vi tolkar det även som att tidningarna antyder hur han planerat brottet under en längre tid.

7. Slutsats och diskussion

I följande kapitel diskuterar vi studiens fynd från analysen. Vi diskuterar de likheter och olikheter vi funnit i rapporteringen av gärningsmannen.

Det finns både klara likheter och skillnader i de båda tidningarnas konstruktion av gärningsmannen i Ubåtsfallet. De fyra diskurserna som identifierats återfanns i båda tidningarna om än med skillnader i sättet de konstruerats.

Ekstrabladet konstruerar den sexuellt avvikande diskursen med hjälp av referenser till den rättspsykiatriska undersökningen som utförts. Aftonbladet använder sig istället av de videofilmer som hittats på Madsens dator och externa hårddisk, tillsammans med sms han skickat till partners. Ekstrabladets fokus blir därmed på Madsens sinne och person, där diskursen byggs upp med hjälp av hans egna ord och tankar. Det ger även mer plats till att låta honom förklara och avfärda en del av beviset, bland annat de filmer som nämnts innan. I Ekstrabladet citeras Madsen mer rakt av och får komma till tals oftare. Läsaren kan på så sätt komma närmare gärningsmannen.

Både Ekstrabladet och Aftonbladet kan enligt vår uppfattning locka läsaren med de grova sexuella detaljerna som framkommer i flera av artiklarna. Dessa detaljer bidrar sällan med något till berättelsen i sig, utan förstärker endast bilden av en sexuellt våldsam gärningsman.

Tidningarna sätter dock likt Nerikes Allehanda och Jyllandsposten i den studie Larsson och Lindekilde (2009) genomförde olika toner. I detta fall hur gärningsmannen konstrueras gällande det sexuellt avvikande. Aftonbladet väljer istället att använda ett mer indirekt tillvägagångssätt i deras beskrivningar. Det är som tidigare nämnt mer fokus på föremål i hans omgivning, exempelvis de våldsamma filmerna och smsen.

De konstruerar med hjälp av dessa detaljer båda en sexuellt avvikande gärningsman, om än på olika sätt.

Vi drar därmed slutsatsen att båda tidningarna använder sig av de sexuella delarna av fallet för att locka läsare. Det finns enligt vår uppfattning ett allmänt intresse för det morbida och utstickande. Detta fall är på många sätt unikt och tidningarna har inte gått miste om att sälja in den del de tror att läsarna är mest intresserade av. Detta grundas på att den tidigare nämnda delen gällande de grova detaljer som inte tillför berättandet något mer än att chocka läsaren.

Det kan påpekas att även om hans sexuella preferenser är extrema och i detta fallet lett till en människas död så är det den nuvarande socialt konstruerade bilden av vad som är normalt som även bestämmer vad som är icke normalt. I jämförelse så slutade homosexualitet att klassas som en mentalsjukdom 1979 i Sverige. (RFSL, 14.10.2015)

Den mänskliga diskursen konstrueras som en del av gärningsmannen som är lösryckt från de andra. Det är en del av honom som inte kopplas till de brott han begått. I Ekstrabladet uttrycks detta genom att låta vänner och kollegor komma till tals, då de förklarar hur de upplevt Madsen innan brottet skett. Det är fokus på att måla upp en bild av hur han var som person. Ett exempel ges när vänner och kollegan förklarar att Madsen var en djurvän. Att det just rör sig om ett så pass litet djur som räkor förstärker bilden av en människa med stor empati gentemot djur, stora som små. I Aftonbladet konstrueras den mänskliga diskursen mer ytligt, såsom hur Madsen agerat känslomässigt under rättegången. Ett exempel här är hur han brutit ihop när han talat om sin fru och hur de meddelanden som skickats var ett farväl.

Likt den sexuellt avvikande diskursen presenterar tidningarna diskursen på två olika sätt. Den mänskliga delen hos Madsen finns i både Aftonbladet och Ekstrabladet, men har enligt vår åsikt olika tyngd. Att hans kollegor och vänner kommer till tals ger en mer ingående blick i personlighetsbeskrivningen. Det anmärkningsvärda är enligt oss det faktum att Ekstrabladet benämner en intervjuperson som både vän och kollega, medan samma person endast benämns som kollega i Aftonbladet. Detta kan förefalla vara en liten skillnad, men ger enligt oss kommentarerna från intervjupersonen olika tyngd. En kollegas tankar om Madsen kan givetvis vara av intresse, men får inte samma betydelse som när denna kollega även beskrivs som en vän. Detta gör enligt oss Madsen mer human i beskrivningen, jämfört med om denna beskrivs mer isolerad och ensam. Det ska inte dras för stora slutsatser av detta utifrån ett relativt begränsat material, men är likt väl en intressant observation och kan undersökas

närmare på en större skala.

Konstruktionen av den känslolokalla gärningsmannen förstärker samma egenskaper hos Madsen i både Aftonbladet och Ekstrabladet, men på olika sätt. Det fastställs hur Madsen är känslolokall och självcentrerad på ett flertal ställen i de olika artiklarna. Han målas upp som kalkylerad och logisk, såsom att magnituden av det som skett inte påverkat honom särskilt mycket. Den genomförda rättspsykiatriska undersökningen är ett genomgående inslag i Ekstrabladets artiklar. Den kommer dock endast på tal en gång i Aftonbladet, då den nämns kort för att befästa Madsen känslolokalla tankesätt kring att stycka kroppen.

“Stora problem delar man upp i mindre bitar”.

Kerr & Beech (2015) nämner i sin studie hur den sexualsadistiska mördaren drivs av sexuella fantasier. De båda tidningarnas konstruktion av Madsen med de explicita detaljerna som sexuellt avvikande, samt hur han beskrivs som en känslolokall individ ger enligt oss känslan att tidningarna vill framställa det som att det länge varit en fantasi för Madsen att fullfölja. Vi tror som tidigare nämnt att detta förstärker läsarens känsla över att det lika gärna hade kunnat vara dem. En känsla som tidningarna inte nödvändigtvis utnyttjar, men likt den sexuellt avvikande vet kan locka till läsning.

Aftonbladet och Ekstrabladet skiljer sig precis som tidigare med hur diskursen presenteras om än inte lika tydligt som föregående. I Aftonbladet beskrivs den exempelvis genom att åklagaren pekar på att offret varit på fel plats vid fel tidpunkt, medan Ekstrabladet utgår mer från vad som kommit fram under den rättspsykiatriska undersökningen och presenterar det utifrån denna.

Den egendomliga är den diskurs som skiljer sig mest åt mellan de båda tidningarna och även om de precis som tidigare konstruerar samma diskurs görs detta på mycket olika tillvägagångssätt. I Ekstrabladet ges mer utrymme för Madsen att uttala sig och försvara sig. I de citaten tillåts han framställa sig själv som ett offer av omständigheter han själv inte kontrollerar. Rättegången är något han blir “utsatt” för och inte en konsekvens av hans handlingar. Ett exempel är citatet med björnen i tågagnen. Detta tolkas som att han genom en rad händelser förs mot fängelset, något som liknas vid ett koncentrationsläger. Samtidigt

beskrivs det hur Madsen endast genomför rättegången av ren nyfikenhet, vilket vi tolkar vara något som händer någon annan och inte Madsen själv. Båda dessa anser vi dela den gemensamma egenskapen av egendomligt beteende.

Aftonbladet framställer i jämförelse en bild av en barnslig och omogen person som inte förstår konsekvenserna av sina egna handlingar. Han beskrivs vid ett tillfälle som ett barn som hade chansen att leka med stora leksaker. Dessa beskrivningar har inte med själva brottet att göra utan används enligt vår tolkning endast för att bidra till uppbyggnaden av en egendomlig person. Utöver det så nämner Aftonbladet hur Madsen drömde om det perfekta brottet, något som i sig kan anses märkligt men i kontexten står ut mer.

För att summera denna studie kan vi slå fast att det finns flera likheter i sättet som diskurserna är konstruerade kring gärningsmannen, ofta med en fokus på de morbida detaljerna. Det finns dock lika stora skillnader i sättet som de specifika diskurserna beskrivs. Ekstrabladet fokuserar mer på direkta citat från Madsen, medan Aftonbladet har en större tyngd vid att beskriva omständigheter runt om honom.

7.1 Förslag till fortsatt forskning

Denna studie omfattade endast artiklar publicerade på internet och inkluderade varken rörliga medier eller tryckta publiceringar. Hur jämför sig exempelvis tv-sändningarna i deras rapportering kring händelsen? Är de närmare eller längre ifrån varandra i konstruktionen av gärningsmannen?

Det finns även ett tillräckligt omfattande material för att kunna göra detta till en kvantitativ analys och inkludera ytterligare faktorer i jämförelsen. Det vore exempelvis intressant att jämföra eventuella likheter och skillnader i konstruktionen av offer över landsgränserna. Detta kan utvecklas ytterligare genom att inkludera ett land där medierna i landet inte har en direkt nationell koppling till gärningsman/offre likt Aftonbladet och Ekstrabladet har.

8. Referenser

Aftonbladet (2018) Världsnvyhet när domen föll för mordet på Kim Wall
<https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/4dg4Aq/varldsnvyhet-nar-domen-foll-for-mordet-pa-kim-wall> (Hämtad 2018-11-15)

Aftonbladet (2017) *Terrordåd i Sverige genom tiderna*
<https://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttnyheter/inrikes/a/Oneo2b/terrordad-i-sverige-genom-tiderna> (Hämtad 2018-11-15)

Aftonbladet (2016) *Aktuell statistik - För Aftonbladet*
<https://www.aftonbladet.se/siffror/> (Hämtad: 2019-03-18)

Aftonbladet (2016) Om Aftonbladet
<https://www.aftonbladet.se/a/LOIQ4/om-aftonbladet> (Hämtad: 2019-03-18)

Albrekt Larsen, C. & Engel Dejgaard, T. (2013) The institutional logic of images of the poor and welfare recipients: A comparative study of British, Swedish and Danish newspapers. *Journal of European Social Policy*, 23 (3), s. 287-299.

Barlebo Wenneberg, Søren. (2010). *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. Stockholm: Liber

Berglez, Peter (2010). Kritisk diskursanalys. I Ekström, Mats & Larsson, Larsåke (red.) *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur AB

Brune, Ylva. (2004). *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för journalistik och masskommunikation

Chernak, Steven. (1995) *Victims in the News: Crime and the American News Media*.

Boulder, CO: Westview Press

Ekstrabladet (2016) *Fakta om Ekstrabladet*
https://ekstrabladet.dk/om_ekstra_bladet/fakta-om-ekstra-bladet/5812191 (Hämtad 2019-03-18)

Ekstrabladet (2018) *Sådan virker Peter Madsen*
<https://ekstrabladet.dk/112/ubaadssagen-saadan-virker-peter-madsen/7066427?fbclid=IwA>

[R31lOcrq_6IEUvBEM2Z6ru8RfXMhI4NEZl775ytHt4Ur5tu7MgiPqzOApE](https://www.expressen.se/nyheter/hemlig-agent-greps-for-mord-pa-cats-falck/) (Hämtad 2018-11-20)

Expressen (2003) *Hemlig agent greps för mordet på Cats Falck*
<https://www.expressen.se/nyheter/hemlig-agent-greps-for-mord-pa-cats-falck/> (Hämtad 2018-11-15)

Fairclough, Norman (2010) *Critical discourse analysis*. Edinburgh: Pearson Education Limited.

Freud, Sigmund (1920) *Three essays on the theory of sexuality*. New York: Global Grey

Kerr, J Kevin, Beech, Anthony (2015) *A Thematic Analysis of the Motivation Behind Sexual Homicide From the Perspective of the Killer*
<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0886260515585529> (Hämtad 2018-12-05)

Larsson, Göran & Lindekilde, Lasse (2009) *Muslim claims-making in context: Comparing the Danish and the Swedish Muhammad cartoons controversies*
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1468796809337426> (Hämtad 2018-11-30)

Lindgren, Simon och Lundström, Ragnar. (2010). *Ideala offer, och andra*. Malmö: Gleerups Utbildning AB.

McCombs, Maxwell (2011) *The Agenda-Setting Role of the Mass Media in the Shaping of Public Opinion*
https://www.infoamerica.org/documentos_pdf/mccombs01.pdf (Hämtad 2018-12-07)

Pollack, Ester (2001). *En studie i medier och brott*. (Diss) Stockholm: Stockholms universitet. Institutionen för, medier och kommunikation (Hämtad 2018-12-01)

Jonsson, Lars (2015) <https://www.rfsl.se/om-oss/historia/> (Hämtad 2019-01-03)

Roberts, Chris. 2005. *Gatekeeping Theory: An Evolution*.
<https://www.chrisrob.com/about/gatekeeping.pdf> (Hämtad 2018-12-09)

Sarikakis, Katherine (2017). We see the tip of the iceberg. I *The Assault On Journalism*, red. Carlsson, Ulla och Pöyhtäri, Reeta. Göteborg. Nordicom

Shoemaker, Pamela J. och Vos, Tim P (2009) *Gatekeeping theory*. Oxon, UK, Routledge

Sparre, Kirsten(2017). The Dangers of Sports Journalism. I *The Assault On Journalism*, red. Carlsson, Ulla och Pöyhtäri, Reeta. Göteborg. Nordicom

Winther Jørgensen, M., & Phillips, L. (2000). *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB

Wykes, Maggie (2001) *News, Crime and Culture*. London: Pluto Press